

UDK 597.554.3:575.825] (285.2 Jablaničko j.)

Prethodno saopštenje

Nalaz vrste *Phoxinellus alepidotus* (Heckel, 1843) u Jablaničkom jezeru

R. Škrijelj, A. Sofradžija

Sažetak

Ihtiofaunističkim sezonalnim istraživanjima u Jablaničkom jezeru 1989. i 1990. godine utvrđen je kvalitativni i kvantitativni sastav ihtiofaune. U ovom radu iznosimo podatak da je u zimskoj sezoni (februar 1990. god.) u ovom biotopu konstatovana vrsta *Phoxinellus alepidotus* (Heckel, 1843) koja nije ulovljena ni u jednom do sada provedenom istraživanju.

U radu su dati podaci o vrsti te prikazana metodologija istraživanja i rezultati o broju ulovljenih primjeraka na kojima su analizirani određeni morfološki karakteri.

UVOD

Prema podacima iz literature (Vuković, 1963; Vuković i Ivanović, 1971; Vuković, 1977), vrsta *Phoxinellus alepidotus* (pijurica) endem je u vodama Jugoslavije pa je posebno zanimljiva za izučavanje. Prema navodima istih autora, do 1977. godine provedena su izučavanja morfoloških, seroloških, citogenetičkih i citofizioloških osobnosti, ali je ekologija ove vrste do danas ostala nedovoljno izučena.

U svojim radovima Vuković i Ivanović, (1971) te Vuković, (1977) navode da *Phoxinellus alepidotus* (Heckel, 1843) naseljava vode Livanjskog, Duvanjskog, Glamočkog i Sinjskog polja, zatim da se može naći u Mostarskom blatu, Blidinjem jezeru i u Buškom blatu, te da je u Neretvi ulovljen samo jedan primjerak.

Dopunu podataka o rasprostranjenosti ove vrste dao je Marić (1980), koji konstatuje prisustvo *Phoxinellus alepidotus* u ponornici Strugi (Jaruga) kod Bosanskog Grahova, gdje je ulovljeno 15 primjeraka. Svojim radom (Marić, 1980) opisuje ovu vrstu i u vodama crnomorskog sliva, jer se vode ove ponornice ulivaju u Unac.

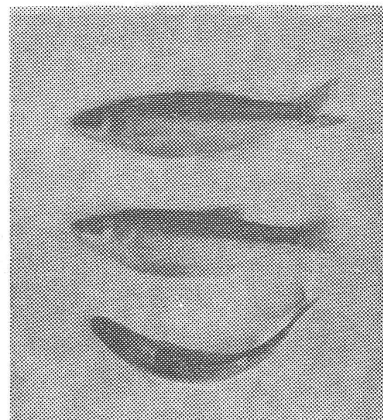
Cilj je ovog rada bio da se iznesu novi podaci o nalazu *Phoxinellus alepidotus* u Jablaničkom jezeru, čime se upotpunjuju podaci o rasprostranjenosti ove zanimljive ribe u vodama Jugoslavije.

Rifat Škrijelj, asistent, Biološki Institut Univerziteta Sarajevo.
Dr. Avdo Sofradžija, profesor, Prirodno-matematički fakultet Univerzitet, Sarajevo.

MATERIJAL I METODE RADA

Tokom 1989. i 1990. godine provedena su sezonalna ihtiofaunistička istraživanja Jablaničkog jezera.

Uzorkovanja (izlovi ribe) obavljana su na četiri lokaliteta. Za izlov su upotrebljavane mreže popunice, promjera okaca 10 i 30 mm. U zimskom periodu (februar 1990. g.) na lokalitetu Poprasko (desno od ulazne građevine) ulovljena su tri primjerka pijurice, *Phoxinellus alepidotus* (Heckel, 1843).

Ulovljene su jedinke fiksirane u 4% -tnom rastvoru formalina i prenesene na obradu u laboratoriju Biološkog instituta. Od morfoloških karaktera analizirani su totalna dužina tijela, dužina tijela bez repnog peraja, dužina glave, najveća i najmanja visina tijela. Mjerenja pomenutih karaktera obavljena su pomoću ihtiometa i šestara, a prema ključu za određivanje riba (Vuković i Ivanović, 1971). Masa tijela mjerena je na analitičkoj vagi tačnosti ± 1 g. Disekcijom je konstatovan pol jedinki.

REZULTATI I DISKUSIJA

Provedena ihtiofaunistička istraživanja u Jablaničkom jezeru u 1989. i 1990. godini omogućila su da se detaljnije rasvijetli prisustvo pijurice u ovoj akumulaciji.

U februaru 1990. godine ulovljena su tri primjerka ženki *Phoxinellus alepidotus* (Heckel, 1843).

Ovim je radom upotpunjen raniji podatak (Vuković, 1977) da je u rijeci Neretvi ulovljen samo je-

dan primjerak. Pomenuti primjerak nađen je u donjem toku rijeke Neretve. Napominjemo da je Jablaničko jezero ihtiološki kontinuirano istraživano u posljednjih 25 godina i nikada nije ulovljen nijedan primjerak *Phoxinellus alepidotus* (Heckel, 1843), pa je to interesantnije pitanje odakle ta vrsta ribe u ovom biotopu.

Obrađeni morfometrijski karakteri na ulovljenim primjercima predstavljeni su u tabeli 1.

Tabela 1. Morfometrijski karakteri *Phoxinellus alepidotus* (Heckel, 1843) iz Jablaničkog jezera – februar 1990. god.

Analizirani karakteri u mm	Broj primjeraka ribe		
	1	2	3
totalna dužina tijela	93	90	92
dužina tijela bez C	79	75	79
dužina glave	22	22	22
najveća visina tijela	22	18	22
najmanja visina tijela	7,5	8	8,5
masa tijela u g	12	8	11,5
pol jedinki	♂	♀	♀

Podaci izneseni u ovom radu ukazuju na stvarnu potrebu za detaljnijim istraživanjima ekologije, kako ove, tako i drugih endemičnih vrsta riba koje naseljavaju vode Jugoslavije.

ZAKLJUČAK

Na osnovi navedenih ihtioloških istraživanja na Jablaničkom jezeru možemo zaključiti da je vrsta *Phoxinellus alepidotus* (Heckel, 1843) bila sastavni dio faune riba u februaru 1990. godine. Ulovljena su tri primjerka ženki.

Summary

PHOXINELLUS ALEPIDOTUS (HECKEL, 1843) IN LAKE JABLANICA

Qualitative and quantitative components of the ichthyopopulation were determined in ichthyofaunal seasonal investigations carried out in Lake Jablan in 1989 and 1990. The *Phoxinellus alepidotus* (Heckel, 1843) was found for the first time in investigations in the winter season (February 1990) in this biotop. Presented are data on the species, the method of investigation, the results of the number of samples caught, and an analysis of certain morphometrical characteristics of these samples.

LITERATURA

- Marić, D. (1980): Prilog poznavanju rasprostranjenja *Paraphoxinus alepidotus* (Heckel, 1843) u vodama Jugoslavije. Glas. Republičkog zavoda zaštite prirode – Prirodnjački muzej Titograd, 13, 1980, 101–105
- Vuković, T. (1963): Ribe Bosne i Hercegovine, Sarajevo.
- Vuković, T., Ivanović, B. (1971): Slatkovodne ribe Jugoslavije, Sarajevo.
- Vuković, T. (1977): Ribe Bosne i Hercegovine, Sarajevo.

